

การเปรียบเทียบผลของวิธีฝึกอบรมแบบพุทธรูปัญญา และวิธีฝึกอบรมแบบพฤติกรรม
เพื่อการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ

นางสาวพอสม วัฒนีย

ศนย์วิทยทรัพย์ากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

I16638836

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF COGNITIVE METHOD TRAINING
AND BEHAVIORAL METHOD TRAINING ON THE DEVELOPMENT
OF LEADERSHIP CHARACTERISTICS

Miss Porsom Wataniya

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลของวิธีฝึกอบรมแบบพุทธิปัญญา และวิธีฝึกอบรมแบบ
พฤติกรรมเพื่อการพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำ

โดย นางสาวพอสม รัตนีย

ภาควิชา จิตวิทยา

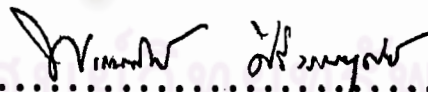
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.โสรัช โพธิ์แก้ว

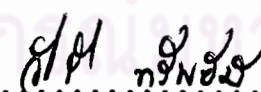
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

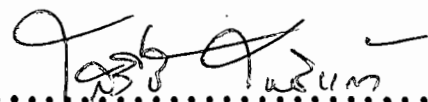
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคินฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โยธิน ศันสนบุตธ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วัชรีย์ ททรัพย์มี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. โสรัช โพธิ์แก้ว)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลของ วิธีฝึกอบรมแบบพุทธิปัญญา และวิธีฝึกอบรมแบบ
พฤติกรรม เพื่อการพัฒนา ลักษณะความเป็นผู้นำ

โดย นางสาวพอสม วทานีเย

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ไสริศ โทธิแก้ว

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของ วิธีฝึกอบรมแบบพุทธิปัญญา และวิธีฝึกอบรมแบบพฤติกรรม เพื่อการพัฒนา ลักษณะความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตคณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2522 จำนวน 16 คน
นิสิตเหล่านี้ได้จากการรับสมัคร กลุ่มตัวอย่างถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ
8 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย กลุ่มแรกได้รับการฝึกอบรมแบบพุทธิปัญญา ซึ่งประกอบ
ด้วย การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม และการสำรวจตนเอง กลุ่มที่สอง ได้รับการฝึกอบรมแบบ
พฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย การบรรยาย การแสดงบทบาทสมมติ การบรรยายความรู้สึกจากภาพ
แบบฝึกหัด การอภิปรายกลุ่ม และการสำรวจตนเอง กลุ่มทดลองแต่ละกลุ่มเข้ารับการฝึกสัปดาห์
ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกของแต่ละกลุ่มใน
แต่ละครั้ง สมมติฐานการวิจัยคือ กลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมแบบพฤติกรรมจะพัฒนา ลักษณะความเป็น
ผู้นำได้ดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมแบบพุทธิปัญญา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามลักษณะความเป็นผู้นำซึ่งผู้วิจัย
สร้างขึ้นเอง โดยให้เพื่อน 5 คน ของตัวอย่างประชากรแต่ละคน ทำแบบสอบถามเมื่อการฝึก
อบรมสิ้นสุดลง

จากการใช้การทดสอบแบบ Kolmogorov-Smirnov ทดสอบความแตกต่างของ การพัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำระหว่างกลุ่มพุทธิปัญญาและกลุ่มพฤติกรรม ปรากฏว่าทั้ง 2 กลุ่ม พัฒนาลักษณะความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่เป็น ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า วิธีฝึกอบรมแบบพฤติกรรมไม่มีผลในการพัฒนาลักษณะความ เป็นผู้นำแตกต่างไปจากวิธีฝึกอบรมแบบพุทธิปัญญา.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Comparison of the Effects of Cognitive Method
Training and Behavioral Method Training on the
Development of Leadership Characteristics

Name Miss Porsom Wataniya

Thesis Advisor Dr. Soree Pokaeo

Department Psychology

Academic Year 1980

ABSTRACT

The purpose of this research was to study a comparison of the effects of the Cognitive Method Training and the Behavioral Method Training on the development of leadership characteristics. The subjects were 16 undergraduates of academic year 1979 from the Faculty of Education, Chulalongkorn University. These voluntary subjects were randomly assigned to two experimental groups, 8 subjects each. The first group received the Cognitive Method Training consisted of the lecture, group discussion and describing self and others. The second group received the Behavioral Method Training consisted of the lecture, role playing, describing subjects' feeling by using picture, games, group discussion and describing self and others. Each group received training for 5 weeks, one session a week and each of 3 hours with the researcher as the trainer. It was hypothesized that the group which received the Behavioral Method

Training would develop leadership characteristics better than the other group.

Instrument used for data collection was the questionnaire on the Leadership Characteristics created by the researcher. Five friends of each subject were asked to complete the questionnaire after the training.

Statistical method used for data analysis was a non-parametric statistic, the Kolmogorov - Smirnov. The result indicated that there was no significant difference on the development of leadership characteristics between the Cognitive Method Training Group and the Behavioral Method Training Group. It was obvious that the result did not support the hypothesis.

The conclusion for this research was that the Behavioral Method Training had no different effect from the Cognitive Method Training on the development of leadership characteristics.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรู้ของอาจารย์ ดร. ไสริศ โปธิแก้ว
อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งให้คำแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

การวิจัยครั้งนี้เป็นความสำเร็จร่วมกันระหว่างผู้วิจัย และนิสิตปริญญาตรีทั้ง 16
ท่าน ที่เข้าร่วมการฝึกอบรม ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือนครั้งนี้

พอสม วทานิช

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย...	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ...	ฉ
กิตติกรรมประกาศ...	ช
รายการตารางประกอบ...	ฅ

บทที่

1	บทนำ...	1
	- ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
	- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	- วรรณคดีและทฤษฎีพื้นฐาน	4
	- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
	- แนวเหตุผลในการตั้งสมมติฐาน	28
	- สมมติฐานของการวิจัย	28
	- ขอบเขตของการวิจัย	29
	- คำจำกัดความตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	29
	- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้	32
2	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล...	33
	- กลุ่มตัวอย่าง	33
	- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
	- แบบของการทดลอง	39
	- การดำเนินการทดลอง	39
	- การวิเคราะห์ข้อมูล	42

บทที่	หน้า
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4 การอภิปรายผล	44
5 สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	58
ประวัติผู้วิจัย	199

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสมาชิกที่เข้ากลุ่มแต่ละครั้ง (Session)	41
2	การวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามลักษณะความเป็นผู้นำของกลุ่ม พุทธปัญญา และกลุ่มพฤกษกรรม.	43

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย